

จีน

มหาอำนาจ

หรือ

มหาอำนาจ

ในศตวรรษที่ ๒๑

โดย นาวาตรีหญิง พิรญา บุนนาค ร.น.

สหรัฐอเมริกา รัสเซีย ฝรั่งเศส อังกฤษ และจีน ต่างเป็นประเทศมหาอำนาจของคณะมนตรีความมั่นคงขององค์การสหประชาชาติ แต่ทำไม “จีน” จึงถูกมองว่าเป็นประเทศมหาอำนาจโลกเพียงประเทศเดียว ที่จะเป็นคู่แข่งในอนาคตของสหรัฐอเมริกา???

จีนเป็น “มังกรที่หลับใหล” ยาวนานถึง ๑๐ ปี ในช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๐๙ - ๒๕๑๙ และถูกปลุกให้ตื่นโดยผู้นำสูงสุด “เติ้ง เสี่ยวผิง” ที่ประกาศนโยบายเปิดประเทศ ทำให้ประเทศจีนพลิกโฉมอย่างมหัศจรรย์ เริ่มต้นจากการปฏิรูปเศรษฐกิจ และอุตสาหกรรมจีนใหม่ ด้วยการพัฒนา “สี่ทันสมัย” อันได้แก่ การเกษตร อุตสาหกรรม การทหาร และวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ตามมาด้วยการต้อนรับเงินทุน เทคโนโลยีจากต่างประเทศ ที่ทำให้เศรษฐกิจของจีนเติบโตแบบก้าวกระโดด จนกลายเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ การเมือง และการทหารอันดับ ๔ ของโลกรองจากสหรัฐอเมริกา รัสเซีย และสหภาพยุโรป

เชื่อหรือไม่ว่า ในปี ๒๐๐๗ จีนมีเงินทุนสำรองระหว่างประเทศสูงที่สุดในโลก ถึง ๑.๓ ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ และในปีเดียวกันนี้ จีนยังเป็นประเทศที่ได้รับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศสูงเป็นอันดับสองของโลก รองจากสหรัฐอเมริกา เพราะจีนเป็นฐานการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมที่มีต้นทุนการผลิตถูกที่สุดในโลก และปัจจุบัน จีนกำลังจะกลายเป็น “โรงงานของโลก” ที่ผลิตสินค้าอุตสาหกรรมที่ทันสมัย จำพวกรถยนต์ สินค้า

อิเล็กทรอนิกส์ และสินค้าเทคโนโลยีสารสนเทศ คำว่า “ที่สุดของโลก” ของจีนยังไม่หมดเพียงเท่านี้ เพราะการพัฒนาที่จะพัฒนาชนบทและพัฒนาเศรษฐกิจให้ทันสมัย ทำให้จีนเป็นประเทศที่ “ลดความยากจน” ได้เร็วที่สุดในโลกอีกด้วย

ในขณะที่ประเทศมหาอำนาจอื่นๆ โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาได้ถอนตัว และทยอยยุติโครงการต่างๆ ของนาซ่า เพราะประสบปัญหาเศรษฐกิจของประเทศ แต่จีนยังคงเป็นประเทศเดียว ที่มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาเทคโนโลยีทางด้านอวกาศ โดยสามารถส่ง ฟันโท หยิง ลีเหยว นักบินอวกาศชายคนแรก ของจีน ขึ้นสู่วงโคจรนอกโลก ด้วยยานอวกาศ เลินโจว-๕ ได้สำเร็จ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นชาติที่สามของโลกรองจากรัสเซียและสหรัฐอเมริกา

และจีนยังคงเดินหน้าต่อด้วยการส่ง หวัง หยางผิง นักบินอวกาศหญิงคนที่สองของจีน เดินทางไปกับยานอวกาศเลินโจว-๑๐ พร้อมรับหน้าที่เป็นผู้เปิดการสนทนาวิทยาศาสตร์จากนอกโลกครั้งแรก ด้วยการส่งสัญญาณถ่ายทอดสดการสนทนาผ่านระบบวิดีโอคอล จากภายในยานสถานีอวกาศเทียนกง-๑ ของจีน ที่โคจรอยู่เหนือพื้นโลก ๓๐๐ กิโลเมตร เพื่อให้เด็กๆ ชาวจีนได้รับชมและซักถามสดพร้อมกันทั่วประเทศ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นการยืนยันต่อชาวโลกว่า “จีนยังคงมุ่งมั่นต่อการพัฒนาเทคโนโลยีทางด้านอวกาศ” และจีนยังสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ชาวโลก กับโครงการสำรวจอวกาศ และส่งยานอวกาศไปลงยังดวงจันทร์และดาวอังคารในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๐ อีกด้วย

แม้ปัจจุบันเทคโนโลยีทางทหารของจีนเมื่อเทียบกับสหรัฐอเมริกา จะยังมีช่องว่างห่างไกลกันถึง ๒๐ ปีแต่จีนก็สามารถผลิตอาวุธนิวเคลียร์ ขีปนาวุธระยะสั้นและระยะไกลข้ามทวีป สำหรับป้องกันตนเองจากการโจมตี

ด้วยอาวุธนิวเคลียร์จากศัตรูได้ และเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ผ่านมา จีนได้สร้างความประหลาดใจให้กับประเทศต่างๆ ด้วยการประสบความสำเร็จในการทดลองยิงจรวดทำลายดาวเทียมเก่าในอวกาศของตนเองได้สำเร็จ

แม้ว่าความพยายามการพัฒนา “ลี้ทันสมัย” ของจีนจะสำเร็จผลอย่างเป็นรูปธรรม แต่ยังไม่เพียงพอที่จะนำจีนให้ไปสู่การเป็นประเทศมหาอำนาจของโลกได้ เนื่องจากจีนยังคงมีจุดอ่อนในเรื่องของการพัฒนา ด้านการคมนาคม พลังงาน และสารสนเทศ และยังคงมีปัญหาด้านลบอีกหลายประการ เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่นับวันจะเลวร้ายลงเรื่อยๆ ปัญหาความไม่เท่าเทียมทางสังคมที่เกิดจากการกระจายรายได้ ปัญหาช่องว่างระหว่างคนรวยคนจน เมืองกับชนบท มณฑลชายฝั่งทะเลที่ร่ำรวยกับมณฑล

ภายในประเทศที่ยากจน ที่นำไปสู่ความขัดแย้งทางชนชั้น ปัญหาคอร์รัปชันโดยเจ้าหน้าที่พรรคและราชการ และปัญหาการพัฒนาเศรษฐกิจโดยพึ่งพิงเงินทุนจากต่างชาติ นอกจากนี้ด้วยความที่จีนเคยเป็นจักรวรรดิที่คุกคามประเทศเพื่อนบ้าน และเคยถูกคว่ำบาตรจากประชาคมโลก เมื่อครั้งละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยใช้กำลังทหารปราบปรามนักศึกษาที่จัตุรัสเทียนอันเหมิน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๒ และการใช้ความรุนแรงแก้ไขปัญหारेื่องการขอแยกตัวเป็นอิสระจากจีนของไต้หวันและทิเบต บวกกับปัจจุบันจีนก็ยังคงปกครองโดยพรรคคอมมิวนิสต์ ทำให้หลายๆ ประเทศ รวมถึงสหรัฐอเมริกา มองว่า การเติบโตของจีนอาจเป็น “ภัยคุกคาม” ต่อความมั่นคงของภูมิภาคและโลก

สิ่งที่จีนอาจคิดไม่ถึงในการอนุญาตให้บริษัทข้ามชาติ และธนาคารต่างชาติ สามารถลงทุนในประเทศได้ ๑๐๐% คือ เมื่อจีนปล่อยให้ต่างชาติซื้อหรือควบคุมธุรกิจและกิจการของชาวจีนได้โดยเสรี และปล่อยให้

มีการขยายกิจการ จนต่างชาติสามารถควบคุมการผลิต การกระจายสินค้า การขนส่ง ระบบโทรคมนาคม อสังหาริมทรัพย์ และภาคบริการ ก็จะทำให้เศรษฐกิจจีนสูญเสีย “เอกลักษณ์ของชาติ” และกลายเป็นเพียงส่วนหนึ่งของเศรษฐกิจโลกที่บริษัทต่างชาติควบคุมอยู่ในที่สุด

การที่ประเทศไหนจะเป็น “มหาอำนาจ” และเป็นที่ยอมรับว่ามีความสามารถแพ้อิทธิพลในระดับโลกได้นั้น มีปัจจัยประกอบหลายประการ ลักษณะของ “มหาอำนาจ” ที่สำคัญ คือ ครอบครองอำนาจทางทหารและเศรษฐกิจ ตลอดจนถึงอิทธิพลทางการทูต และพลังอำนาจแบบอ่อน (Soft Power) ที่อาศัยความชอบ

ธรรมทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม การทูต กฎหมาย กฎระเบียบ หรือความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ที่มีผลทำให้ประเทศอื่นๆ ต้องพิจารณาความเห็นของ “มหาอำนาจ” ก่อนที่จะตัดสินใจดำเนินการใด ๆ สุดท้ายของการที่จะเป็น “มหาอำนาจ” ได้ จะต้องได้รับการรับรองอย่างเป็นทางการในการประชุมที่สำคัญ อย่างเช่น “การประชุมแห่งเวียนนา” หรือได้รับการรับรองจากหน่วยงานระหว่างประเทศ อย่างเช่น คณะมนตรีความมั่นคงขององค์การสหประชาชาติก่อน

หากลองวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้สหรัฐอเมริกาเป็น “มหาอำนาจ” จะเริ่มต้นจาก ๑) สหรัฐฯ เปิดโอกาสให้คนจากทุกมุมโลกเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างประเทศ ๒) ระบบทุนนิยมของสหรัฐฯ ทำให้ค่าเงินดอลลาร์สหรัฐฯ เป็นที่ยอมรับและใช้ได้ในตลาดต่างๆ ทั่วโลก ๓) มีระบบความมั่นคงที่แข็งแกร่ง และสามารถผลิตอาวุธที่มีแสนยานุภาพเหนือกว่าประเทศอื่นๆ ๔) มีองค์กร

สหประชาชาติ (UN) เป็นเครื่องมือสอดส่องประเทศต่างๆ ทั่วโลก และสามารถรวบรวมองค์กรต่างๆ ระดับโลกในการลอบบี้เรื่องต่างๆ ได้ ๕) เป็นผู้นำอุตสาหกรรมของโลก ที่สามารถกำกับดูแล และสั่งการตลาดโลกให้เป็นไปตามที่ต้องการได้ ๖) มีบทบาทสำคัญในการปฏิวัติอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีให้ครองใจผู้คนทั่วโลก

ได้ เช่น ผลผลิตของบริษัท Microsoft และ Apple ๗) มีการวางยุทธศาสตร์ ที่สามารถสร้างความยิ่งใหญ่ให้กับประเทศ เช่น การให้ความสำคัญกับสิทธิมนุษยชน ความเป็นประชาธิปไตย เสรีภาพและเกียรติยศเป็นต้น ๘) มีสำนักข่าว

กรองกลาง (CIA : Central Intelligence Agency) ที่ตั้งขึ้นเพื่อการสืบข่าวกรองทางด้าน “การทหาร” การทหาร ข้อมูลลับในต่างประเทศที่ส่งผลต่อความมั่นคงต่อสหรัฐอเมริกา และท้ายสุด คือ การล่มสลายของสหภาพโซเวียต

เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้สหรัฐอเมริกาเป็น “มหาอำนาจ” ได้แล้วนั้น จะเห็นได้ว่าศักยภาพของจีนในเรื่องต่างๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันนี้ แม้จะมีการก้าวกระโดดแซงหน้าหลายๆ ประเทศไปแล้ว และมีความเป็น “ที่สุดของโลก” อยู่ในหลายๆ เรื่อง แต่จีนก็ยังคงมี “จุดอ่อน” ที่เป็นปมด้อยและยังรอการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรมอยู่อีกหลายอย่างเช่นกัน ซึ่งทำให้กล่าวสรุปได้ว่า...

ในศตวรรษที่ ๒๑ จีนยังคงอยู่ในเส้นทางของการ “มหาอำนาจ” เพราะยังมีความพร้อมไม่พอที่จะขึ้นแทน “มหาอำนาจ” ได้นั่นเอง !!!

บรรณานุกรม

www.asai.tu.ca.th/paper070850.doc บทความเรื่อง “จีนในฐานะประเทศมหาอำนาจในศตวรรษที่ ๒๑”

เขียนโดย ศ. ดร.สุรัชย์ ศิริไกร กิตติยาจารย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

<http://baike.baidu.com/view/193002.htm#3> ข้อมูลด้านเทคโนโลยีอวกาศของจีน

<http://www.space.mict.go.th/news.php> สำนักกิจการอวกาศแห่งชาติ Space affairs Bureau Thailand